

ABD'de madde suistimali ve bağımlılığı

M. Pervin Tuba Durgut

Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden 1995 yılında mezun oldu. 2005 yılında Indiana Üniversitesi'nde halk sağlığı yüksek lisans eğitimini tamamladı. ABD'de ve Türkiye'de ulusal ve uluslararası çapta pek çok halk sağlığı projesinde yönetici veya danışman olarak görev aldı. Halen Dünya Sağlık Örgütü ve Sağlık Bakanlığı'na sağlık iletişimi alanında danışmanlık hizmeti vermektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) madde bağımlılığı toplumun farklı kesimlerini doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilemekte olan büyük bir halk sağlığı problemidir. ABD'de madde suistimali ile ilişkilendirilen bazı sağlık sorunları şunlardır:

- Kanser: Kanser kaynaklı ölümlerin %11- %30'undan tütün kullanımı sorumlu tutulmaktadır (1).
- Kalp hastalıkları: Bilimsel araştırmalar; tütün, kokain, ekstazi, amfetemin ve steroid kullanımı ile kardiyovasküler hastalıklar arasında bağlantı olduğunu göstermiştir. Tütün kullanımı, ABD'de her yıl kalp hastalıklarına bağlı ölümlerin %30'undan sorumlu tutulmaktadır (2).
- HIV/AIDS: AIDS vakalarının yaklaşık üçte biri (11 bin 635 vaka/2000 yılı) ve Hepatit C vakalarının çoğu (25 bin vaka/2001 yılı) uyuşturucu enjeksiyonu ile ilişkilendirilmiştir (3).

- Pediatrik AIDS vakalarının yaklaşık yarısı (4 bin 700 vaka/2002 yılı) annenin uyuşturucu enjeksiyonu yapması ile ilişkilendirilmiştir (4).

ABD'de madde suistimali ile ilişkilendirilen bazı sosyal sorunlar şunlardır:

- Uyuşturucu etkisi altında araç kullanımı: Ulusal Otoban Güvenliği Kurumu yaklaşık sürücülerin %10-%22'sinin alkol ve / veya uyuşturucu madde etkisindeyken kazaya karıştığını bildirmektedir (5).
- Şiddet: Tutuklama ile sonuçlanan büyük suçların (cinayet, hırsızlık, saldırı vb.) yaklaşık yarısının uyuşturucu madde etkisinde işlendiği kaydedilmiştir (6).
- Çocuk suistimali: Çocuk koruma servislerince rapor edilen istismar ve ihmal vakalarının %50-%80'i farklı dereceden madde suistimali içermektedir (7).
- Evsizlik: Sokaklarda yaşayan Amerikalıların %31'inin alkol ve/veya madde bağımlısı olduğu rapor edilmiştir.

- Eğitim: Anne karnında kokaine maruz kalmış çocukların özel eğitim servislerine ihtiyaç duyma oranı 1.5 kat daha fazladır. Özel eğitimin topluma yıllık maliyeti 23 milyon dolardır (8).

- İş gücü kaybı: Madde bağımlılarının kaybettikleri iş günü oranı daha fazladır (9).

- Suç: Federal hapisanede bulunan suçluların % 60'ı madde ile bağlantılı suçlardan ötürü hükümlüdür (6).

ABD'de yasadışı madde kullanımı yaygınlığı:

Ulusal Uyuşturucu Kullanımı ve Sağlık Anketi; esrar, kokain, eroin, halusinojenler, inhalantlar, amacı dışında kullanılan ağrı kesiciler, uyarıcılar, sedatifler ve trankilizanlar olarak kategorize ettiği uyuşturucuların ABD'de kullanım yaygınlığını ölçmüştür (10). Anket verilerine göre (NSDUH, 2009), ABD'de uyuşturucu kullanımı son yıllarda hızla artmaktadır. Anket sonuçları, 12 yaş ve üzerinde yaklaşık 21,8 milyon kişinin uyuşturucu kullandığını

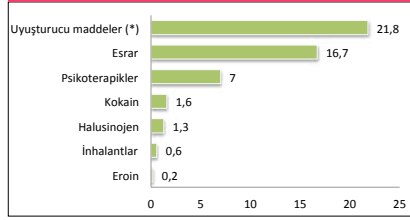
göstermiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre ABD’de esrar (marijuana), 12-17 ve 18-25 arası gençler arasında en yaygın kullanılan uyuşturucu olarak kaydedilmiştir.

Çalışma, son bir ay içinde uyuşturucu kullandığını söyleyen 12 yaş üzeri kişilerin, 16.7 milyonunun esrar, 7 milyonunun psikoterapik maddeler, 1.6 milyonunun kokain, 1.3 milyonunun halusinojenler, 0.6 milyonunun inhalantlar, 0.2 milyonunun eroin kullandığını göstermiştir. Aynı çalışma, uyuşturucu kullanım oranının bir önceki yıla göre arttığını ortaya çıkarmıştır.

ABD’de alkol kullanımı suistimali ve alkol bağımlılığı:

Anket sonuçları, alkol kullanım yaygınlığının boyutlarını göstermektedir. Alkol kullanım durumu ve alkol kullanım sıklığı

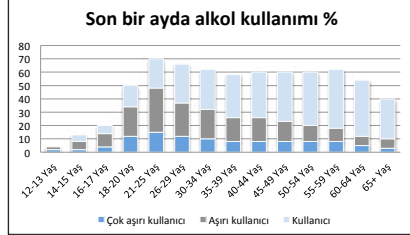
Grafik 1: Son 1 ay içinde uyuşturucu kullandığını belirtmiş 12 yaş ve üzeri uyuşturucu kullanan kişiler (2009)

Kişi sayısı (milyon olarak)

Uyuşturucu maddeler; esrar, kokain, eroin, halusinojenler, inhalantlar ve amacı dışında kullanılan psikoterapikleri içermektedir.

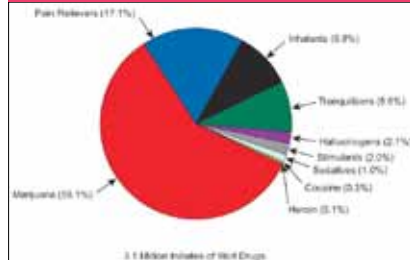
Grafik 2: Yaşa göre alkol kullanım yaygınlığı

Grafik 3: 12 yaş ve üzeri sigara kullanım yaygınlığı (2009)

Grafik 4: 12 yaş ve üzeri madde kullanımına başlama (2009)

ile ilgili soruları da içeren ankete göre, alkol kullanımı 3 ayrı derecede kategorize edilerek aşağıdaki belirtilen kriterlere göre raporlanmıştır:

- Son 30 günde en az bir kere alkol almış olmak (alkol kullanıcısı).
- Son 30 günde 5 veya daha fazla içkiyi aynı etkinlikte almış olmak (aşırı alkol kullanıcısı).
- Son 30 gün içinde, 5 gün veya daha fazla aralıklarla 5 veya daha fazla içkiyi aynı etkinlikte almış olmak (çok aşırı alkol kullanıcısı).

12 yaş ve üstünde alkol kullanımı:

Ankete göre 12 yaş üzeri Amerikalıların;

- % 52’si alkol kullanıcısı,
- % 24’ü aşırı alkol kullanıcısı
- % 7’si çok aşırı alkol kullanıcısı olarak kategorize edilmiştir.

ABD’de tütün bağımlılığı:

Anket, 12 yaş ve üzerindeki Amerikalıların % 27.7’sinin tütün ürünleri kullandığını göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre; 18-25 yaş aralığındaki genç yetişkinler % 41.6 oranıyla tütün kullanımının en yaygın olduğu yaş grubudur. Bunu % 27.3 ile 26 yaş üzeri ve %11.6 ile 12-17 yaş arası grup takip etmektedir.

ABD’de madde kullanımına insidansı (madde kullanımına başlama):

Araştırma, son 12 ay içinde ilk kez madde kullanımına başlamış kişileri “yeni başlamış kişiler” olarak kategorize etmiştir. Buna göre;

- 12 yaş üzeri kişilerden 3.1 milyon kişi son 12 ayda ilk defa madde kullandığını söylemiştir. Bu rakam, ortalama her gün 8 bin 500 kişinin madde ile tanıştığını göstermektedir. Yeni kullanıcıların yaklaşık % 56.8’i 18 yaşından küçüktür.
- Araştırmanın sonuçlarına göre madde kullanımına başlayanların %59.1’i esrar, % 28.6’sı psikoterapikler , % 9.8’i inhalantlar, %2.1’i halusinojenler ile başladıklarını belirtmiştir.

Kaynaklar

- 1) McGinnis JM, and Foege WH. Mortality and morbidity attributable to use of addictive substances in the United States. *Proc Assoc Am Phys* 111(2): 109-118, 1999.
- 2) Ockene IS, and Miller NH. Cigarette Smoking, Cardiovascular Disease, and Stroke. *Circulation* 96:3243-3247, 1997.
- 3) Centers for Disease Control and Prevention. Drug-Associated HIV Transmission Continues in the United States, <http://www.cdc.gov/hiv/>.
- 4) National Highway Traffic Safety Administration. Drug Impaired Driving, <http://www.nhtsa.dot.gov/people/outreach/safesobr/15qp/web/iddrug.html>,
- 5) Institute for Health Policy, ed. Workplace burden, In: *Substance abuse: The nation’s number one he-*

2009 yılında ABD’de yapılan Ulusal Uyuşturucu Kullanımı ve Sağlık Anketinin (NSDUH) sonuçları, 12 yaş ve üzerinde yaklaşık 21,8 milyon kişinin uyuşturucu kullandığını göstermiştir. 12 yaş ve üzerindeki Amerikalıların % 27.7’si tütün ürünleri kullanıyor. 18-25 yaş aralığındaki genç yetişkinler % 41.6 oranıyla tütün kullanımının en yaygın olduğu yaş grubu. Bunu % 27.3 ile 26 yaş üzeri ve %11.6 ile 12-17 yaş arası grup takip etmekte. Rakamlar ABD’de ortalama her gün 8 bin 500 kişinin madde ile tanıştığını göstermektedir.

alth problem, Key indicators for policy, Princeton, NJ, The Robert Wood Johnson Foundation, pp. 44-45, 1993.

6) U.S. Department of Health and Human Services. National Center on Child Abuse and Neglect, Protecting Children in Substance Abusing Families, 1994

7) Office of National Drug Control Policy (ONDCP). Homelessness and drug abuse in The National Drug Control Strategy 2000 Annual Report. http://www.ncjrs.org/ondcppubs/publications/policy/ndcs00/chap2_10.html#5, 2000

8) Lester B. Prenatal Cocaine Exposure and 7-Year Outcome: IQ and Special Education, Presentation at the Society for Pediatric Research Meeting, Washington, DC, 2003.

9) Substance Abuse and Mental Health Services Administration. Office of Applied Studies, An Analysis of Worker Drug Use and Workplace Policies and Programs: Results from the NHSDA, 27, 1994 and 1997.

10) National Survey on Drug Use and Health 2010 Report. <http://www.oas.samhsa.gov/NSDUH/2k9NSDUH/2k9Results.htm#Ch5>